

Konsolidační pravidla pro sestavení konsolidované účetní závěrky 2002

ŽS Brno, a.s.

Vypracoval:

DANEKON, s.r.o.
Leitnerova 9
602 00 BRNO

Kontaktní osoba :

Ing. Martin Drábek
Tel: +420777790572
Ing. Stanislav Chaloupka
Tel.: +420777790571

Obsah

	Strana
1. Úvod 3
2. Právní východiska konsolidace 3
3. Konsolidační celek 4
3.1. Vymezení konsolidačního celku 4
4. Systém konsolidace 5
5. Harmonogram prací 5
6. Předkládané údaje 5
7. Bilanční zásady 5
8. Uplatnění jednotných účetních metod 6
8.1. Obecné zásady 6
8.2. Oceňování 7
8.2.1. Oceňování dlouhodobého majetku 7
8.2.2. Oceňování zásob 8
8.2.3. Oceňování cizích měn 8
8.3. Evidence dlouhodobého majetku 8
8.3.1. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek 8
8.4. Pohledávky 9
9. Konsolidační zásady 9
10. Průběh konsolidace 10
11. Výjimky 10
12. Struktura výkazů konsolidované účetní závěrky; 10

Seznam použitých zkratk

CP	Cenné papíry
VK	Vlastní kapitál
ZK	Základní kapitál
HV	Hospodářský výsledek
RF	Rezervní fond
ES	Evropské společenství

1. Úvod

Společnost ŽS Brno, a.s. sestavuje v roce 2002 konsolidovanou účetní závěrku.

Konsolidovaná účetní závěrka je sestavována s cílem vyjádřit stav majetku, závazků a dosažené hospodářské výsledky skupiny podniků které společnost ŽS Brno, a.s. kontroluje, uplatňuje podstatný nebo společný vliv.

Tato konsolidační pravidla poskytují informace a stanovují povinnosti pro společnosti konsolidačního celku tak, aby bylo dosaženo cílu konsolidace.

2. Právní východiska konsolidace

Konsolidovaná účetní závěrka bude sestavována v souladu s těmito platnými právními předpisy:

1. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších změn a doplňků (dále jen zákon o účetnictví).
2. Opatření ministerstva financí, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro podnikatele, č.j.: 281/89 759/2001 (dále jen postupy účtování pro podnikatele).
3. Opatření Ministerstva financí, kterým se stanoví obsah účetní závěrky pro podnikatele, č.j. 281/97 417/2001 (dále jen opatření o obsahu účetní závěrky).
4. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších změn a doplňků.
5. Opatření, kterým se stanoví postupy pro provedení konsolidace účetní závěrky podnikatelů, kteří účtují v podvojně účetní soustavě a jsou právníckými osobami, č.j.: 281/113 411/2001.
6. BU 40/96 Podmínky přijetí cenného papíru k burzovnímu obchodu.
7. 7. direktiva Rady evropského společenství č. 83/349/EEC
8. Mezinárodní účetní standard *Business combinations* č. IAS 22
9. Mezinárodní účetní standard *Accounting of investments* č. IAS 25
10. Mezinárodní účetní standard *Consolidated financial statements* č. IAS 27
11. Mezinárodní účetní standard *Accounting of investments to associates* č. IAS 28

V případě rozporu mezi zákonem a mezinárodní úpravou bude přihlédnuto k zákonu a v případě rozporu mezi Opatřením a mezinárodní úpravou bude přihlédnuto k mezinárodní úpravě.

3. Konsolidační celek

Mateřský podnik je společnost (ve smyslu §56 /1/ Obch. z.), která je ovládající osobou (viz §66a Obch. z.), přičemž :

1. Rozhodujícím vlivem jedné mateřského podniku nad dceřinným podnikem se rozumí takový stupeň závislosti (vlivu), který pramení z:
 - a) přímého nebo nepřímého uplatňování více než 50 % hlasovacích práv dceřinného podniku, pokud z tohoto uplatňování vyplývá ovládání operativních a strategických politik dceřinného podniku,
 - b) nebo z prokazatelného ovládání operativních a strategických politik a přitom mateřský podnik je současně v daném podniku akcionářem nebo společníkem.
2. Podstatným vlivem jedné mateřského podniku v přidruženém podniku se rozumí takový stupeň závislosti (vlivu), při kterém mateřský podnik vlastní přímo nebo nepřímo nejméně 20 % a nejvýše 50 % uplatňovaných hlasovacích práv v tomto podniku, nebo pokud na základě jiných skutečností vyplývá významná účast na ovládání finančních a provozních politik přidruženého podniku, která však není vlivem rozhodujícím nebo společným.
3. Společným vlivem mateřského podniku v společném podniku se rozumí, že společný podnik je ovládán společně s jedním nebo více podniky, které nejsou zahrnovány do konsolidace a nejde ani o rozhodující ani o podstatný vliv. Toto společné ovládání společného podniku musí být zakotveno v dohodě mezi spoluovládajícími podniky.

Konsolidačním celkem se rozumí mateřský podnik a ty dceřinné, přidružené a společné podniky, které nejsou osvobozeny od povinnosti vstupovat do konsolidačního celku a současně uvedené účetní jednotky na základě svých posledních řádných účetních závěrek překročily nebo dosáhly alespoň dvou ze tří uvedených kritérií:

1. úhrn rozvah více než 350 000 000 Kč; úhrnem rozvahy se pro účely tohoto zákona rozumí úhrn zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o částky rezerv, opravných položek a odpisů majetku,
2. čistý obrat více než 700 000 000 Kč; čistým obratem se pro účely tohoto zákona rozumí výnosy snížené o prodejní slevy, daň z přidané hodnoty a ostatní daně přímo spojené s obratem,
3. průměrný přepočtený stav zaměstnanců, včetně případů pracovního vztahu člena k družstvu, v průběhu účetního období více než 500, zjištěný způsobem stanoveným na základě zvláštního právního předpisu.

3.1. Vymezení konsolidačního celku

Konsolidační celek je z pohledu společnosti ŽS Brno, a.s. tvořen následujícími podniky :

Oddíl A - Mateřský podnik :	ŽS Brno, a.s.
Oddíl B - Dceřiný podnik :	Železničné Stavebníctvo Bratislava, a.s.
Oddíl C – Společný podnik :	TOMI – TEMONT a.s.
Oddíl D - Přidružený podnik :	SLOVENSKÉ TUNELY, a.s.

Případné změny ve struktuře konsolidačního celku budou vyhlášovány mateřskou společností nejpozději do pěti dnů od konce měsíce ve kterém nastaly.

4. Systém konsolidace

Konsolidace bude provedena systémem přímé konsolidace.

5. Harmonogram prací

Časový plán prací na provádění konsolidace je limitován termínem konečného vyhotovení do 15.5.2002. S cílem zajistit splnění tohoto termínu je nezbytné zajistit provádění dílčích kroků konsolidace v těchto termínech:

1. Vyhlášení požadavku na předkládání výkazů a na rozsah a strukturu doplňujících údajů - do 3.3.2003
2. Předkládání údajů požadovaných konsolidačními pravidly pro sestavení konsolidované účetní závěrky - do 15.4.2003
3. Vzájemné sesouhlasení všech údajů vstupujících do konsolidované účetní závěrky - do 30.4.2003
4. Konsolidace údajů účetních závěrek společností konsolidačního celku - do 15.5.2003
5. Sestavení konsolidované účetní závěrky do 31.5.2003

6. Předkládané údaje

Požadavek na předkládání výkazů a doplňujících údajů, včetně jejich rozsahu a struktury, je účetním jednotkám konsolidačního celku sdělen formou tzv. Konsolidačního dotazníku. Tento materiál je ve dvojí podobě. Úplný dotazník sloužící pro dceřiné společnosti a společné podniky a dotazník ve zkrácené formě pro přidružené společnosti.

7. Bilanční zásady

Majetek, závazky a dosažené hospodářské výsledky tuzemských a zahraničních podniků zahrnutých do konsolidačního celku budou v rámci závěrky stanoveny podle všeobecně platných bilancujících a ohodnocovacích metod.

1. Při prvním zařazení podniku do konsolidačního celku má pro potřeby výpočtu konsolidačního rozdílu přednost zásada věrného zobrazení před zásadou opatrnosti.
2. Při oceňování jednotlivých složek majetku a závazků bude postupováno podle těchto stanovených způsobů.
 - Dlouhodobý hmotný majetek kromě zásob s výjimkou majetku vytvořeného vlastní činností bude oceněn pořizovacími cenami nebo reprodukčními pořizovacími cenami, dlouhodobý hmotný majetek kromě zásob vytvořený vlastní činností vlastními náklady.
 - U nakoupeného dlouhodobého nehmotného majetku kromě pohledávek byla použita pořizovací cena, dlouhodobý nehmotný majetek vytvořený vlastní činností byl při respektování zásady opatrnosti ohodnocen ve výši vlastních nákladů, popř. reprodukční pořizovací cenou, bude-li tato nižší.
 - Nakupované zásoby budou oceněny pořizovacími cenami, zásoby vytvořené vlastní činností vlastními náklady, tj. ve výši přímých nákladů popř. i částí nepřímých nákladů vynaložených na výrobu nebo jinou související činnost.
 - Peněžní prostředky, ceniny, pohledávky a závazky budou vykázány v nominálních hodnotách.
 - Cenné papíry a majetkové účasti budou hodnoceny pořizovacími cenami, tj. cenou za kterou byl majetek pořízen a náklady s jeho pořízením související.
 - Pro přepočtení majetku a závazků vyjádřených v cizí měně na českou měnu budou dodrženy předepsané postupy a zásady definované příslušnými právními předpisy. Pro přepočtení údajů individuálních závěrek zahraničních podniků konsolidačního celku bude použita metoda závěrkového kurzu.

- Všechna předpokládaná rizika, ztráty a znehodnocení budou při oceňování majetku i závazků kryta v dostatečném rozsahu stanovenými korekturami hodnot.
3. Dlouhodobý hmotný majetek kromě zásob a dlouhodobý nehmotný majetek kromě pohledávek bude odpisován při respektování všeobecně závazných pravidel podle individuálně sestavených odpisových plánů jednotlivých společností skupiny.
 4. Při prvním zařazení podniku plnou metodou budou identifikovány tiché rezervy ve složkách dlouhodobého hmotného majetku. Horní hranicí pro přiřazení tichých rezerv jsou obstarávací náklady podílů.

8. Uplatnění jednotných účetních metod

Pro dosažení všeobecně platných bilancujících a ohodnocovacích metod v rámci sestavování konsolidovaných výkazů a konsolidované účetní závěrky je nezbytné sjednotit účetní metody a postupy účtování jednotlivých společností konsolidovaného celku. Z tohoto důvodu vyhláší mateřská společnost povinná pravidla pro postupy účtování. Vyhlášené zásady jsou v souladu s platným zněním zákona o účetnictví a postupů účtování pro podnikatele a na tyto právní normy navazují:

8.1. Obecné zásady

- Účetní jednotky zařazené do konsolidačního celku sestavují k 31.12.2002 účetní výkazy rozvaha a výkaz zisku a ztrát. Jednotlivé položky účetních výkazů, jejich názvy a náplň se řídí ustanovením opatření o obsahu účetní závěrky.
- Společnosti konsolidačního celku upraví své účtové rozvrhy tak, že k syntetickým účtům vytvoří analytické členění pro samostatné sledování jednotlivých položek požadovaných konsolidačním dotazníkem.
- Při účtování jsou účetní jednotky konsolidačního celku povinny dodržovat zásadu obrátového účtování. Podle tohoto principu je např. nutné provádět opravy účetních zápisů s dodržením té strany účtu na které byl účtován opravovaný zápis.
- Časové rozlišení není nutno provádět u nevýznamných položek a u položek pravidelně se opakujících. V zásadě lze tento postup uplatnit u částek, které by se časově rozlišovaly jen mezi dvěma účetními obdobími s tím že:
 1. za nevýznamné částky, kdy jejich ponecháním v nákladech či výnosech bez časového rozlišení není dotčen účel časového rozlišení a účetní jednotka tím prokazatelně nesleduje záměrné upravování hospodářského výsledku se považuje např. předplatné novin a časopisů, nákup časových jízdenek na městskou hromadnou dopravu, nákup kalendářů, diářů na příští rok,
 2. za pravidelně opakující se výdaje, popř. příjmy se považují pravidelně se opakující částky jak z hlediska jejich výše tak z hlediska času, např. placené pojistné, které se nekryje s kalendářním rokem, úhrada

za činnost auditorů, daňových poradců ověřujících hospodářský výsledek a základ daně za předcházející zdaňovací období.

V souladu se zásadami pro vedení účetnictví nelze výše uvedený postup uplatnit v případech, které se řeší pomocí dohadných položek (např. platby za spotřebu elektrické energie, plynu, vody) nebo časovým rozlišením (např. přijaté a placené nájemné včetně finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci, náklady na technický rozvoj, přípravu a záběh výroby).

- Společnosti konsolidačního celku sledují svojí daňovou povinnost vyplývající ze zákona o daních z příjmů v členění na :
 - daňovou povinnost splatnou
 - daňovou povinnost odloženou
- Časové rozlišení nájemného u finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci je prováděno tak, že na účtech časového rozlišení jsou sledovány pouze splatné splátky (nikoliv celková leasingová cena).

8.2. Oceňování

Při oceňování jednotlivých položek majetku a závazků bude respektována zásada historických cen s případným zohledněním známých rizik a ztrát.

8.2.1. Oceňování dlouhodobého majetku

- Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek pořízený úplatně se oceňuje pořizovacími cenami, tj. cenou pořízení a náklady souvisejícími s jeho pořízením. Za náklady související s pořízením majetku jsou považovány i vnitropodnikové výkony.
- Technické zhodnocení majetku zvyšuje ocenění majetku pokud jeho hodnota v úhrnu za účetní období převyšší 40.000,- Kč.
- Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek vytvořený vlastní činností se oceňuje vlastními náklady, které zahrnují:
 - přímé náklady
 - nepřímé náklady bezprostředně související s vytvořením majetku
 - správní režie pokud vytvoření majetku přesahuje období jednoho roku
- Reprodukční pořizovací cena je pro účely oceňování dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku stanovena soudním znalcem z oboru ekonomika - ceny.
- O trvalém, resp. přechodném snížení hodnoty dlouhodobého majetku účtuje účetní jednotka na základě odborného odhadu provedeného nezávislou osobou případně na základě znaleckého posudku (mimo běžných odpisů). Tvorba oprávek, resp. opravných položek je předmětem popisu v příloze účetní závěrky.

8.2.2. Oceňování zásob

- Nakoupené zásoby se oceňují pořizovacími cenami. Do této ceny vstupují vedle skutečné ceny pořízení zásob také vedlejší pořizovací náklady. Z vnitropodnikových výkonů se do ceny zásob aktivuje pouze přepravné. Ocenění zásob se na skladě zvyšuje o náklady na zpracování materiálu, a to formou nakupovaných prací i vlastními výkony.
- Ocenění v evidenci skladových zásob je doporučováno provádět metodou, kdy první cena pro ocenění přírůstku zásob se použije jako první cena pro ocenění úbytku zásob (FIFO).
- Nedokončená výroba je oceňována vlastními náklady. Jejich náplní jsou přímé náklady a výrobní režie. Se správní režii se neuvažuje.

8.2.3. Oceňování cizích měn

- Majetek a závazky vyjádřené v cizí měně se přepočítávají na českou měnu běžným denním kursem vyhlášeným ČNB .
- Ke dni sestavení účetní závěrky se majetek a závazky vyjádřené v účetní závěrce přepočítávají kursem ČNB platným pro poslední pracovní den běžného roku.

8.3. Evidence dlouhodobého majetku

Hlavní zásadou při sledování jednotlivých majetkových položek v účetní evidenci je jejich správné ocenění. Je důležité, aby ocenění vyjadřovalo známa znehodnocení a přechodná snížení hodnoty. Podhodnocení majetku evidovaného v účetnictví je třeba zdůraznit prostřednictvím přílohy účetní závěrky.

8.3.1. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

- Doba odepisování jednotlivých předmětů dlouhodobého hmotného majetku je stanovována s přihlédnutím na dobu odepisování podle zákona o daních z příjmů. Doba odepisování dlouhodobého nehmotného majetku je stanovována účetní jednotkou na základě předpokládané doby využitelnosti.
- Účetní odepisování je prováděno od prvního měsíce následujícího po zařazení předmětu do užívání
- Dlouhodobým drobným hmotným majetkem jsou předměty s hodnotou 10.000,- - 40.000,- Kč a dobou upotřebitelnosti delší než jeden rok
- Dlouhodobým drobným nehmotným majetkem jsou majetkové složky s hodnotou 20.000,- - 60.000,- Kč a dobou upotřebitelnosti delší než jeden rok

8.4. Pohledávky

- Pohledávky u nichž termín splatnosti nastal do konce roku 1994 se odepisují v rozsahu daném zákonem o daních z příjmů
- K ostatním pohledávkám po lhůtě splatnosti se vytváří opravná položka nejméně v rozsahu podle zákona o rezervách.

9. Konsolidační zásady

Při provádění konsolidace budou dále respektovány následující zásady:

1. Dceřiné podniky budou zahrnuty do konsolidované závěrky metodou plné konsolidace.
2. Přidružené podniky metodou uvedení do ekvivalence.
3. Společné podniky poměrnou metodou konsolidace.
4. Společnosti vyloučené z konsolidačního celku budou do konsolidace zahrnuty metodou účetní hodnoty podílu.
5. Majetkové podíly v přidružených společnostech zahrnutých do konsolidačního celku budou oceněny podílem na vlastním kapitálu těchto společností ke dni sestavování konsolidované závěrky a zahrnuté do majetku jako CP v ekvivalenci.
6. V případě záporného vlastního kapitálu přidružené společnosti bude příslušná majetková účast oceněna nulovou hodnotou.
7. Podíl na jejich hospodářském výsledku bude vykázán v položce HV v ekvivalenci, který je součástí hospodářského výsledku v rozvaze a ve výkaze zisků a ztrát bude vykázán samostatně.
8. V případě záporného vlastního kapitálu přidružené společnosti bude podíl na jejím hospodářském výsledku vykázán pouze do velikosti účetního ocenění majetkového podílu v této společnosti po případném zohlednění velikosti Konsolidovaného rezervního fondu.
9. Nekonsolidují se náklady a výnosy a pohledávky a závazky k přidruženým společnostem. V případě, že jejich velikost jednotlivě nebo v souhrnu významně ovlivňuje stav majetku a závazků konsolidačního celku, jsou vykázány samostatně.
10. Konsolidační rozdíl bude vždy vykázán v rozvaze. Není možné zúčtovat aktivní a pasivní konsolidační rozdíl.

10. Konsolidace proběhne v tomto pořadí :

1. konsolidace ekvivalenční metodou
2. eliminace závazků
3. eliminace nákladů
4. eliminace vnitroskupinového zisku
5. výpočet minoritních podílů na položkách vlastního kapitálu bez HV běžného roku
6. konsolidace základního kapitálu
7. konsolidace dividend a podílů na zisku
8. výpočet minoritních podílů na položkách HV v rozvaze a výkaze zisků a ztrát
9. agregace

Všechny eliminační úpravy proběhnou v plném rozsahu. Z uvedené následnosti kroků konsolidace plyne, že na menšinový podíl na zisku budou mít vliv eliminace vnitroskupinového zisku a konsolidace dividend a podílů na zisku a na ostatní menšinové podíly tyto úpravy vliv mít nebudou.

Výpočet odložené daňové povinnosti proběhne ve dvou úrovních. Na úrovni individuální závěrky podle účtu 592 a poté netto metodou, kdy se celý objem působivých úprav na HV účetního období ve výkaze zisků a ztrát vynásobí daňovou sazbou platnou v místě sídla mateřské společnosti.

11. Výjimky

Všechny odchylky od těchto obecných zásad budou vyznačeny v příloze konsolidované účetní závěrky.

12. Struktura výkazů konsolidované účetní závěrky

Konsolidované výkazy budou vypracovány v rozsahu plných výkazů doplněných o položky specifické pro konsolidované výkazy.

V rozvaze se jedná o :

1. *CP v ekvivalenci*, které jsou součástí dlouhodobého finančního majetku
2. *Aktivní konsolidační rozdíl* jako součást aktiv celkem
3. *Minoritní podíly na položkách VK*, které nejsou součástí těchto položek
4. *HV v ekvivalenci*, který je součástí HV za běžné období
5. *Pasivní konsolidační rozdíl*, který je součástí pasiv
6. *Konsolidovaný rezervní fond* jako součást vlastního kapitálu

Minoritní podíly nebudou vyjádřeny jako součást VK mateřské společnosti, ale budou vyjádřeny jako samostatná položka, co je sice v rozporu s Opatřením, nicméně v souladu s Mezinárodními účetními standardy a s direktivami ES.

Ve výkazu zisků a ztrát se jedná o :

1. *Minoritní podíly na položkách HV*, které jsou součástí těchto položek
2. *Odpis aktivního konsolidačního rozdílu*, který je součástí finančních nákladů
3. *Zúčtování pasivního konsolidačního rozdílu* jako součást finančních výnosů
4. *Hospodářský výsledek v ekvivalenci*, který není součástí hospodářského výsledku z běžné činnosti

Minoritní podíly budou zahrnuty do výsledovky položkami „z toho“, protože všechny ostatní obrátové položky v sobě také zahrnují minoritní podíly, které ale nejsou kvantifikovány. Hospodářský výsledek v ekvivalenci není na rozdíl od rozvahy zahrnut v položce hospodářský výsledek za účetní období, aby bylo umožněno sledovat také hospodářský výsledek ovládaných podniků.

Konsolidovaná účetní závěrka bude vypracována v tisících Kč.

V Brně 3.3.2002

Ing. Michal Štefl
generální ředitel ŽS Brno, a.s.